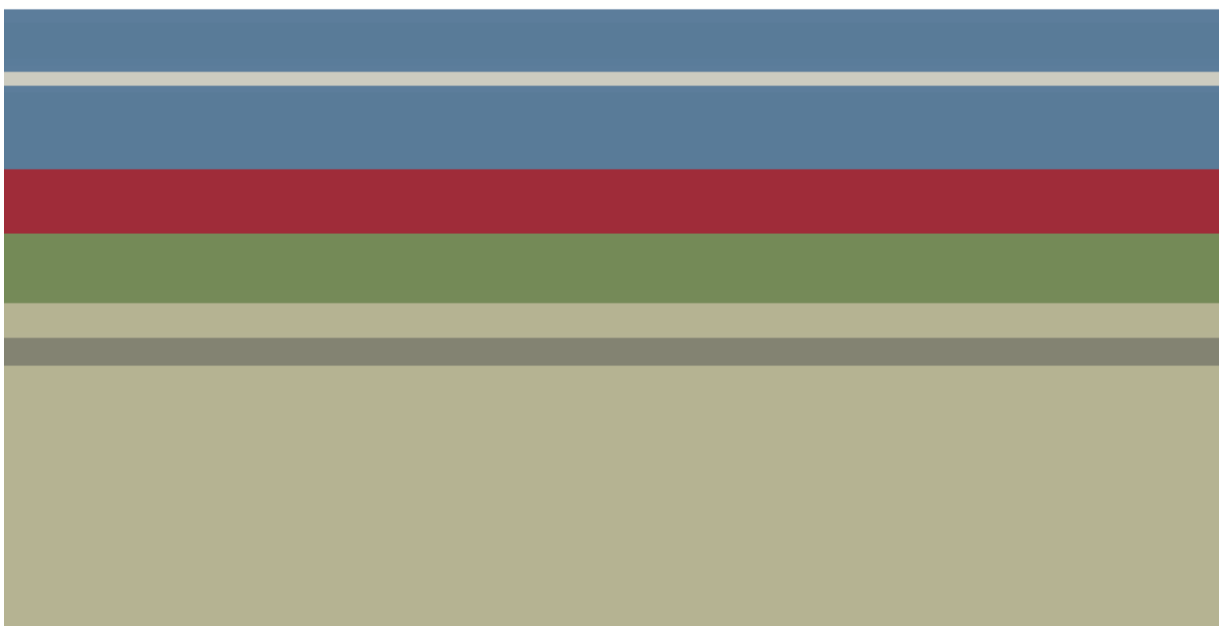

.txl

Paragraaf Lokale lasten

Paragraaf Lokale lasten

Waar gaat het over?

De paragraaf Lokale lasten gaat over welke belastingen en leges de gemeente aan inwoners, bedrijven en anderen oplegt en wat de jaarlijkse opbrengsten hiervan zijn.

Inwoners en ondernemers op Texel dragen met het betalen van lokale belastingen en heffingen bij aan het welzijn, de leefbaarheid en de voorzieningen op ons eiland. Deze lokale belastingen en heffingen noemen we lokale lasten en zijn een belangrijk onderdeel van onze opbrengsten. Het geheel van lokale lasten is opgenomen in de belastingverordeningen die door de raad zijn vastgesteld. De hoogte van deze lokale heffingen hangt gedeeltelijk af van de ambities van de gemeente. Hoe groter de ambities van het bestuur, hoe meer opbrengsten nodig zijn voor de uitvoering.

Bij lokale lasten onderscheiden we belastingen, retributies en leges:

- belastingen zijn verplichte bijdragen aan de gemeente zonder dat hier meteen een tegenprestatie tegenover staat
- retributies (verplichte betalingen) heffen we als we één van onze bezettingen beschikbaar stellen. Of als we een dienst verlenen aan een persoon of onderneming, bijvoorbeeld marktgeden.
- leges zijn vergoedingen voor kosten die we maken voor administratieve handelingen, bijvoorbeeld een paspoort aanvragen of vergunningen verstrekken

Bestaand beleid

De bestaande belastingen en leges zijn per soort vastgelegd in een belasting- of legesverordening.

Trends en ontwikkelingen

De belastingen en heffingen zijn in 2025 met 2,3% verhoogd conform de programmabegroting.

De waardeinstijging van onroerend goed heeft zich ook in 2025 voortgezet.

Omgevingswet en Wet kwaliteitsborging voor het bouwen

De Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging voor het Bouwen (Wkb) zijn vanaf 1 januari 2024 van kracht en hebben gevolgen voor de leges. Voorlopig is de Wkb alleen voor nieuwbouw in gevolgklasse 1. Een uitbreiding naar andere categorieën is voorlopig niet voorzien. Dit betekent dat de verschuiving van taken en werkzaamheden van de gemeente naar de private marktpartijen (kwaliteitsborgers) een aanzienlijk kleinere omvang heeft dan oorspronkelijk werd verwacht. Dit heeft ook gevolgen voor de daarmee samenhangende leges.

In 2025 is een volledige berekening gemaakt van alle 'producten' die onder de Omgevingswet vallen. Op basis daarvan is gebleken dat een (soms aanzienlijke) verhoging van de legestarieven mogelijk en nodig is om kostendekkend te werken. Deze verhogingen zijn in hoofdstuk 2 de legesverordening voor 2026 opgenomen. Indien nodig zullen de tarieven in 2026 nader worden aangepast.

Beleidsuitgangspunten

Het algemene uitgangspunt is dat de tarieven van de leges en heffingen kostendekkend zijn en niet meer dan trendmatig worden verhoogd. Dat is gelukt bij de meeste leges en heffingen. Bij de afvalstoffenheffing is bij de programmabegroting 2025 de keuze gemaakt om deze niet 100% kostendekkend te houden. Een deel is gedekt uit de algemene middelen om zo een te sterke stijging te voorkomen. De leges waren in 2025 ook niet kostendekkend. De kostendekkendheid is in 2025 onderzocht. Bij de legesverordening 2026 zijn hiervoor voorstellen gedaan. Hierbij is de keuze gemaakt om de leges voor de evenementen niet extra te verhogen, maar dit te dekken uit de hogere parkeeropbrengsten.

Kwijtscheldingen

Inwoners met de laagste inkomens kunnen kwijtschelding van gemeentelijke belastingen vragen. In eerste instantie moet iedereen de aanslag gemeentelijke belastingen betalen. De gemeente kan echter in uitzonderlijke gevallen overgaan tot kwijtschelding (geheel of gedeeltelijk) van gemeentelijke belastingen. Dit is afhankelijk van het inkomen en wordt getoetst aan de voorwaarden voor kwijtschelding die in de invorderingswet staan. Sinds 2023 hanteren wij het maximale bedrag aan financiële vermogensvrijstelling. De gemeente werkt op dit onderdeel samen met het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier. Het waterschap toetst alle verzoeken en verstrekt de gemeente informatie over het wel of niet verlenen van kwijtschelding. Het voordeel voor de belastingbetaler van deze samenwerking is dat maar één keer een verzoek hoeft te worden ingediend. Eind 2025 heeft de gemeenteraad de kwijtscheldingsverordening vastgesteld.

Berekening kostendekkendheid leges

Binnen de leges is geen sprake van kruissubsidiëring tussen artikelen of hoofdstukken.

Titel 1 Algemene dienstverlening

Hoofdstuk 1 Algemene dienstverlening			Taakveld	Overhead	Totale kosten	Totale opbrengsten	Kostendekking
paragraaf	1	Burgerlijke stand	€ 20.896	€ 17.122	€ 38.018	€ 43.416	114,20%
paragraaf	2	Reisdocumenten en Nederlandse identiteitskaart	€ 176.210	€ 75.124	€ 251.334	€ 209.517	83,36%
paragraaf	3	Rijbewijzen	€ 33.867	€ 22.932	€ 56.799	€ 46.869	82,52%
paragraaf	4	Verstrekkings in het kader van de basisregistratie persoonsgegevens	€ 12.331	€ 15.763	€ 28.094	€ 17.113	60,91%
paragraaf	5	Bestuursstukken	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0,00%
paragraaf	6	Vastgoedinformatie	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0,00%
paragraaf	7	Overige publiekszaken	€ 2.008	€ 1.311	€ 3.319	€ 1.883	56,73%
paragraaf	8	Gemeentearchief	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0,00%
paragraaf	9	Bijzondere wetten	€ 53.300	€ 56.543	€ 109.843	€ 51.832	47,19%
paragraaf	10	Diversen	€ 1.028	€ 1.314	€ 2.342	€ 1.827	78,01%
Kostendekking Hoofdstuk 1			€ 299.640	€ 190.109	€ 489.749	€ 372.457	76,05%

Lasten

De lasten zoals in de jaarrekening zijn opgenomen, zijn niet altijd voor 100% toerekenbaar. Een deel van de kosten kan en mag niet direct in verband gebracht worden met de uitgevoerde dienst. Dit zijn bijvoorbeeld de kosten van handhaving of bezwaar en beroep betreffende de vergunning.

De volgende lasten zijn in de berekening meegenomen, waarbij uitgegaan is van het toerekenbare deel:

1. Apparaatskosten (bestaat uit directe loonkosten verhoogd met overheadkosten);
2. Kosten voor Bijzonder ambtenaren van de burgerlijke stand (trouwen);
3. Trouwboekjes;
4. Afdrachten aan het rijk;
5. Kosten van druk- en bindwerk;
6. Aankoopkosten van gehandicapten parkeerkaarten en medische indicatie.

Toelichting: hoofdstuk1:

Op begrotingsbasis was een kostendekkendheidspercentage van 82,15% geprognoseerd. Dit is werkelijk uitgekomen op 76,05%.

Hoofdstuk 2 Omgevingswet

Hoofdstuk 2 Omgevingswet			Taakveld	Overhead	Totale Kosten	Totale Opbrengsten	Kostendekking
paragraaf	1	Algemene bepalingen	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0,00%
paragraaf	2	Voorfase	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0,00%
paragraaf	3	Activiteiten met betrekking tot bouwwerken	€ 492.141	€ 511.957	€ 1.004.098	€ 773.122	77,00%
paragraaf	4	Activiteiten met betrekking tot cultureel erfgoed en werelderfgoed	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0,00%
paragraaf	5	Milieubelastende activiteiten	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0,00%
paragraaf	6	Lozingsactiviteiten	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0,00%
paragraaf	7	Aanlegactiviteiten	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0,00%
paragraaf	8	Overige activiteiten	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0,00%
paragraaf	9	Maatwerkvoorschriften bij bouwactiviteiten	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0,00%

paragraaf	10	Gelijkwaardigheid	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0,00%
paragraaf	11	Overige tarieven	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0,00%
paragraaf	12	Modaliteiten	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0,00%
paragraaf	13	Vermindering	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0,00%
paragraaf	14	Teruggaaf	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0,00%
Kostendekking Hoofdstuk 2			€ 492.141	€ 511.957	€ 1.004.098	€ 773.122	77,00%

Lasten

De lasten zoals in de jaarrekening zijn opgenomen zijn niet altijd voor 100% toerekenbaar. Een deel van de kosten kan en mag niet direct in verband gebracht worden met de uitgevoerde dienst. Dit zijn bijvoorbeeld de kosten van handhaving of bezwaar en beroep.

De volgende lasten zijn in de berekening meegenomen, waarbij uitgegaan is van het toerekenbare deel:

1. Apparaatskosten (bestaat uit directe loonkosten verhoogd met overheadkosten);
2. Kosten commissie Ruimtelijke (kwaliteit);
3. Publicatie in de Staatscourant.

Toelichting: hoofdstuk 2:

Op begrotingsbasis was een kostendekkendheidspercentage van 89,81% geprognostiseerd. Dit is werkelijk uitgekomen op 77%.

Hoofdstuk 3 Dienstverlening vallend onder Europese Dienstenrichtlijn

Hoofdstuk 3 Europese dienstenrichtlijn			Taakveld	Overhead	Totale Kosten	Totale Opbrengsten	Kostendekking
paragraaf	1	Horeca	€ 17.879	€ 19.226	€ 37.105	€ 26.248	70,74%
paragraaf	2	Seksbedrijven	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0,00%
paragraaf	3	Winkeltijdenwet	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0,00%
paragraaf	4	Organiseren evenement of markt	€ 73.261	€ 74.347	€ 147.608	€ 12.510	8,48%
paragraaf	5	Standplaatsen	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0,00%

paragraaf	6	Huisvestingswet 2014	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0,00%
paragraaf	7	In dit hoofdstuk niet benoemd besluit	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0,00%
Kostendekking Hoofdstuk 3			€ 91.140	€ 93.573	€ 184.713	€ 38.758	20,98%

Lasten

De lasten zoals in de jaarrekening zijn opgenomen zijn niet altijd voor 100% toerekenbaar. Een deel van de kosten kan en mag niet direct in verband gebracht worden met de uitgevoerde dienst. Dit zijn bijvoorbeeld de kosten van handhaving of bezwaar en beroep.

De volgende lasten zijn in de berekening meegenomen, waarbij uitgegaan is van het toerekenbare deel (zie ook toelichting titel 3).

1. Apparaatskosten (bestaat uit directe loonkosten verhoogd met overheadkosten)

Toelichting: hoofdstuk 3:

Op begrotingsbasis was een kostendekkendheidspercentage van 17,36% geprognostiseerd. Dit is werkelijk uitgekomen op 20,98%.

Samenvatting hoofdstuk 1, 2 en 3

Recapitulatie Hoofdstuk 1, 2 en 3	Taakveld	Overhead	Totale Kosten	Totale Opbrengsten	Kostendekking
Kostendekking Hoofdstuk 1	€ 299.640	€ 190.109	€ 489.749	€ 372.457	76,05%
Kostendekking Hoofdstuk 2	€ 492.141	€ 511.957	€ 1.004.098	€ 773.122	77,00%
Kostendekking Hoofdstuk 3	€ 91.140	€ 93.573	€ 184.713	€ 38.758	20,98%
Kostendekking totale tarieventabel	€ 882.920	€ 795.639	€ 1.678.559	€ 1.184.337	70,56%

Conclusie

Voor de gehele legesverordening is bij de begroting uitgegaan van een kostendekkendheidspercentage van 76,00%. Op jaarrekeningbasis is dit uitgekomen op 70,56%.

Deze procentuele daling van de kostendekkendheid komt doordat er in 2025 minder bouwvergunningen zijn afgegeven dan verwacht, is het kostendekkingspercentage voor hoofdstuk 2 lager uitgevallen, waardoor ook het gemiddelde percentage kostendekkendheid is gedaald.

Welke belastingen, heffingen en leges heft de gemeente en wat levert dat op?

Omschrijving	Werkelijke opbrengst 2024	Geraamde opbrengst 2025 (na wijziging)	Werkelijke opbrengst 2025
A. Afvalstoffenheffing	€ 2.287.182	€ 2.550.218	€ 2.620.476

B. Reinigingsrechten voor bedrijven	€ 27.500	€ 62.500	€ 66.906
C. Forensenbelasting	€ 1.332.442	€ 1.335.829	€ 1.706.084
D. Havengelden	€ 174.185	€ 167.590	€ 166.550
E. Leges (incl. bouwvergunningen c.s.)	€ 1.499.857	€ 1.581.973	€ 1.184.337
F. Lijkbezorgingsrechten (incl. huuropbrengsten graven)	€ 64.082	€ 71.010	€ 80.777
G. Marktgeld	€ 15.237	€ 21.324	€ 16.817
H. OZB woningen	€ 1.333.160	€ 1.358.089	€ 1.413.847
I. OZB niet woningen	€ 828.487	€ 848.962	€ 877.282
J. Parkeerbelastingen (incl. vergunningen en boetes)	€ 4.610.691	€ 5.977.025	€ 6.620.108
K. Precariobelasting	€ 164.678	€ 158.169	€ 185.806
L. Reclamebelasting	€ 104.489	€ 108.530	€ 103.011
M. Rioolheffing	€ 3.632.418	€ 3.709.958	€ 3.779.683
N. Toeristenbelasting/watertoeristenbelasting	€ 9.314.147	€ 9.000.000	€ 9.348.916

ad a De gemeente heft afvalstoffenheffing van huishoudens die vallen onder de definitie in de afvalstoffenheffingverordening 2025.

ad a+b In 2025 heeft er alleen inzameling bedrijfsafval plaatsgevonden voor de gemeentelijke onderdelen haven en gemeentehuis. Per saldo zijn de opbrengsten € 2.620.476 voor afvalstoffenheffing, baten beerputten/vetvangers is € 39.405 en opbrengst bedrijfsafval € 27.500 en daarmee € 74.664 hoger dan geraamd. De kostendekking (inclusief werkelijk gecompenseerde BTW en inclusief toegerekende overhead) is 90,64%.

Afvalstoffenheffing/reinigingsrecht bedrijven	Directe kosten (incl. compensabele BTW)	Loonkosten	Overhead	Baten incl. beerputten/vetvangers	Kostendekking
Toelichting kostendekking	€ 2.391.160	€ 379.392	€ 194.288	€ 2.687.382	90,64 %

ad c Forensenbelasting is een belasting die de gemeente heft, als personen meer dan 90 dagen per jaar een gemeubileerde woning voor zich of voor hun gezin houden. Het geldt alleen voor personen die niet woonachtig zijn in de gemeente Texel. De heffing van de forensenbelasting is gebaseerd op de WOZ-waarde. Jaarlijks zijn er diverse verhuurobjecten die vanuit deze heffing naar de Toeristenbelasting gaan en andersom. In 2025 is veelvuldig overleg geweest met een aantal toeristische verhuurders die te maken hebben met het snijvlak forensenbelasting en toeristenbelasting. Hiermee zijn afspraken gemaakt hoe met dit snijvlak om te gaan. De opbrengsten zullen in de toekomst hierdoor minder fluctueren dan hiervoor. In 2025 is de opbrengst ongeveer € 370.000 hoger dan begroot, de verwachting is dat dit structureel van aard is.

ad d Onder de naam "havengeld" wordt een recht geheven voor vaartuigen die gebruik maken van de gemeentelijke haven.

ad e Leges worden in rekening gebracht voor een dienst die de gemeente levert. Voorbeelden van zo'n dienst zijn: het behandelen van een aanvraag voor een omgevingsvergunning en het verstrekken van een uittreksel uit het bevolkingsregister. De werkelijke opbrengsten zijn € 397.636 lager dan begroot, met name door minder gerealiseerde leges bij de omgevingsvergunningen.

Leges	Taakveld	Overhead	Totale kosten	Totale opbrengsten	Kostendekking
Kostendekkendheid totale tarieven tabel	€ 882.920	€ 795.639	€ 1.678.559	€ 1.184.337	70,56%

ad f De gemeente kent een verordening lijkbezorgingsrechten. Hierin staan de tarieven die gelden voor het gebruik van de gemeentelijke begraafplaats en voor verlenen van diensten in verband met de begraafplaats. In de opbrengsten zijn ook de huuropbrengsten van graven meegenomen.

ad g De gemeente heft marktgelden voor het innemen van een standplaats met marktwaren.

ad h/i Eigenaren betalen een OZB eigenarenbelasting. Gebruikers van niet woningen betalen ook gebruikersbelasting.

- De eigenaar: Iedereen die op 1 januari in een bepaald jaar eigenaar is van een onroerende zaak ontvangt de aanslag OZB eigenarenbelasting. Indien men het eigendom in de loop van het belastingjaar verkoopt heeft dat geen invloed op de hoogte van de aanslag. Meestal verrekent de notaris de eigenarenbelasting met de nieuwe eigenaar.
- De gebruiker: Iedereen die op 1 januari een onroerende zaak (niet woning) in gebruik heeft, ontvangt de aanslag OZB gebruikersbelasting. Verhuizing in de loop van het belastingjaar heeft geen invloed op de hoogte van de aanslag. Hier staat tegenover dat de gebruiker, bij bijvoorbeeld verhuizing in de loop van het jaar, geen aanslag OZB gebruikers voor de nieuwe onroerende zaak ontvangt.
- Wet Waardering Onroerende Zaken (WOZ). De gemeenten moeten jaarlijks een nieuwe waarde vaststellen. Over deze waarde wordt de aanslag Onroerende Zaakbelastingen berekend. Deze WOZ waarde wordt ook gebruikt door de belastingdienst (eigen woning forfait) en het waterschap (grondslag heffing).
- De totale opbrengst OZB (woningen/niet woningen) is € 55.000 hoger dan geraamd.

Voornaamste oorzaken:

- Oplevering van nieuwbouwwoningen.

- Toekenning verzoeken (fiscale) omzetting van Niet-Woningen naar Woningen grondslag.

ad j De gemeente heft parkeerbelasting van degene die een voertuig parkeert op een door de gemeente ingerichte parkeervoorziening. De parkeeropbrengsten zijn € 643.000 hoger dan de (bijgestelde) begroting. Dit is voornamelijk veroorzaakt doordat de verwachting was dat minder betaald geparkeerd zou worden door de stijging van het tarief voor het Texel Vignet. De daadwerkelijke daling is veel minder dan rekening mee was gehouden. Hierdoor zijn meer opbrengsten dan begroot. We zien wel een verschuiving van betalen bij de parkeerautomaat naar het aanschaffen van een Texel Vignet.

ad k De gemeente heft precariobelasting indien derden gebruik maken van de openbare ruimte voor commerciële doeleinden. Door de uitvoering van controles in 2025 zijn de opbrengsten hoger dan verwacht doordat op basis van de controles meer bedrijven een aanslag hebben ontvangen.

ad l Sinds 2018 heft de gemeente reclamebelasting. De opbrengst van deze belasting wordt na aftrek van de door de gemeente betaalde kosten ten behoeve van de inning doorbetaald aan een vereniging van ondernemers in Den Burg. Uit deze opbrengst worden activiteiten en investeringen bekostigd ten behoeve van Texelse bedrijven.

ad m Rioolheffing wordt geheven voor het gebruik van de riolering. Het tarief is een vast bedrag per aansluiting.

Rioolheffing	Directe kosten	Loonkosten	Overhead	Baten	Kostendekking
Toelichting kostendeckendheid	€ 2.778.830	€ 646.909	€ 353.944	€ 3.779.683	100 %

ad n De gemeente heft toeristenbelasting. De raad heeft besloten de toeristenbelasting voor 2025 per overnachting vast te stellen op € 2,40. De opbrengst over 2025 is € 349.000 hoger dan begroot vooral doordat de daadwerkelijke aangiftes over 2024 hoger lagen dan de inschatting die is gemaakt bij de programmarekening 2024. Hierdoor is een voordeel ontstaan. De verwachting is dat dit niet structureel van aard is.

Vergelijking lokale lastendruk regio 2025

Het Coelo (centrum voor onderzoek naar de economie van de lagere overheden) stelt jaarlijks een Atlas van de lokale lasten op. Daarin beschrijft het centrum de ontwikkelingen van de belastingen van de decentrale overheden. Daarbij ligt de nadruk op de woonlasten voor huishoudens. Dit gaat om de OZB, afvalstoffen- en rioolheffing. Op basis van belastingjaar 2025 is in onderstaand overzicht een vergelijking gemaakt van de gemiddelde woonlasten van Texel met omliggende gemeenten in de Wadden en de Noordkop.

Uit de benchmark blijkt dat de gemiddelde woonlasten op Texel lager liggen dan het landelijke gemiddelde. In de regio heeft alleen Ameland lagere woonlasten.

Gemeente	Lasten (€) eph* (Coelo 2025)	Lasten (€) mph* (Coeloe 2025)	Rangnummer mph (Coelo 2025)	OZB tarief woningen (%) (Coelo 2025)	OZB tarief niet-woningen (%) (Coelo 2025)	Gemiddelde WOZ waarde woningen (€) (CBS 2025)
Nederland (gem)		1.053		0,0924	0,5753	398.000
Regionaal						
Ameland	596	680	1	0,0647	0,2720	353.000
Den Helder	832	1.002	135	0,0973	0,8088	261.000
Hollands Kroon	827	955	82	0,0881	0,3332	372.000
Schagen	1035	1.096	235	0,1097	0,4290	373.000
Schiermonnikoog	895	1.034	175	0,0998	0,4079	422.000
Terschelling	901	901	41	0,0880	0,7450	457.000
Texel	695	846	16	0,0323	0,1311	406.000
Vlieland	760	918	52	0,0645	0,4165	426.000

